

ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์และฉลากบนบรรจุภัณฑ์ข้าวแต๋น ของกลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก
จังหวัดนครสวรรค์
ธวัช พะยิม^{1*}

Development of product and packaging label for Kao -Taen (rice cracker)
of the agro-group of agricultural Mae Wong Nakhon Sawan province.
Tawat Payim^{1*}

¹ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹ Faculty of Agricultural and Technology, Nakhonsawan Rajabhat University

^{1*} Corresponding author . E-mail address : tawatpayim@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาฉลากบนบรรจุภัณฑ์ข้าวแต๋น ของกลุ่มข้าวบ้านไร่ไทรทอง หมู่ 5 ตำบลแม่वंก อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ วิธีการวิจัยโดยลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลกลุ่มบ้านไร่ไทรทอง เนื่องจากกลุ่มเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ฝึกปฏิบัติการทดลองทำ ข้าวแต๋นร่วมกัน กำหนดรูปแบบตราสัญลักษณ์เพื่อนำไปสู่การออกแบบฉลากบนบรรจุภัณฑ์ข้าวแต๋นร่วมกัน และคัดเลือกรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบฉลากบนบรรจุภัณฑ์ข้าวแต๋น รูปแบบที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 มีความเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบของการออกแบบฉลากบนบรรจุภัณฑ์ข้าวแต๋นตรงกับความต้องการของกลุ่มชุมชน ใช้เงินลงทุนน้อยที่สุด สะดวกในการจัดทำของสมาชิกภายในกลุ่ม

คำสำคัญ : การพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว ,ฉลากบนบรรจุภัณฑ์ข้าวแต๋น

ABSTRACT

The research, Development of product and packaging label for Kao -Taen (rice cracker) of agricultural Mae Wong Nakhon Sawan. The objective is to transform rice from the fields of the farm Thong Moo 5 Tambon Mae Wong Mae Wong, Nakhon Sawan. Rice Cracker Products findings showed. Rice Cracker Products logo design pattern 1 with an average of 4.83 is the most appropriate. Since this form of packaging label design meets the needs of the community. Use minimal investment Ease of preparation

Key words : Development of rice product, Development of rice packaging label.

บทนำ

กลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ เป็นผู้สร้างผลิตภัณฑ์ข้าวชีวธรรมชาติ ข้าวสินเหล็กซึ่งมีคุณสมบัติต้านโรคเบาหวาน ข้าวไรซ์เบอร์รี่ มีคุณสมบัติลดความดันโลหิตสูง ข้าวหอมนิล มีคุณสมบัติเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ กลุ่มฯ มีแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามความต้องการ โดยจะแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวในลักษณะผลิตภัณฑ์อาหาร เพื่อขยายช่องทางการตลาดให้กว้างขึ้น ดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตรของแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ภาคเกษตรเป็นฐานการผลิตที่มีความมั่นคงและมีการเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถผลิตสินค้าเกษตรอาหารและพลังงานที่มีมูลค่าเพิ่ม คุณภาพมาตรฐานปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของตลาดในระดับราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรมโดยให้ความสำคัญกับความมั่นคงด้านอาหารเป็นลำดับแรก เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ของเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนด้วยระบบเกษตรยั่งยืน เพื่อส่งเสริม

ชุมชนและเกษตรกรให้มีส่วนร่วมและสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหารและพลังงานรวมถึงสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกรอบการวิจัย โดยสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าข้าวตามกรอบการวิจัยการขยายตลาดเฉพาะข้าวที่มีคุณสมบัติ ตลอดจนศึกษาและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับข้าวคุณภาพสูงเพื่อนำไปใช้เป็น ต้นแบบในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตข้าวคุณภาพพิเศษ เน้นข้าวหอมและข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และข้าวคุณภาพสูงที่มีคุณลักษณะเฉพาะเพื่อผลผลิต และวิธีการจัดการเพื่อนำไปสู่การผลิตข้าวที่มีคุณสมบัติเฉพาะหรือข้าวคุณภาพพิเศษ การวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดของ พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง (2550,หน้า10-11) กล่าวว่า การวิจัยการพัฒนาและการออกแบบผลิตภัณฑ์เมื่อกล่าวโดยรวมมีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อค้นหาและขยายขอบเขตขององค์ความรู้ พัฒนาสินค้าตัวใหม่ พัฒนาระบบการผลิต ปรับปรุงผลิตภัณฑ์กระบวนการผลิตที่มีอยู่เดิม หาแนวทางทำประโยชน์เสริมจากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ หาข้อมูลทางเทคนิคให้หน่วยงานหลักในองค์กร เพื่อวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุดมศักดิ์ สาริบุตร (2549,หน้า37) กล่าวว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ นั้นมีปัจจัยสำคัญคือ ต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่ดีกว่าผลิตภัณฑ์ของคู่แข่ง การทำให้ผลิตภัณฑ์ได้รับความนิยมที่ดีขึ้น และมีหลักการสำคัญคือ ประการที่ 1 ถ้าต้องการเน้นความสำเร็จในเกณฑ์หรือลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์ใหม่จะต้องเน้นในเรื่องของการกำหนดทิศทางของตลาด ประการที่ 2 ถ้าสามารถทำให้ผลิตภัณฑ์ใหม่ประสบความสำเร็จเพียงการทำให้มีความแตกต่างเล็กน้อย อาจดีกว่าที่จะทำลายตัวผลิตภัณฑ์เองในช่วงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ที่กล่าวข้างต้นยังสอดคล้องกับแนวคิดของ นิรัช สุดสังข์ (2548,หน้า45) ได้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การพัฒนาขั้นมูลฐาน ซึ่งหน้าที่ในขั้นนี้เป็นหน้าที่ของแผนวิจัยและพัฒนา ขั้นที่ 2 การทดสอบหน้าที่ของผลิตภัณฑ์ เพื่อจะได้ทราบว่าผลิตภัณฑ์ปลอดภัย อาหารจะอร่อยสะอาดปลอดภัยผลิตภัณฑ์จะต้องผ่านการทดสอบจากห้องปฏิบัติการก่อนที่ จะผ่านการยอมรับจากคณะกรรมการสาธารณสุข ขั้นที่ 3 การทดสอบผู้บริโภคอาจทำได้เช่นการนำผู้บริโภคนไปทดสอบในห้องปฏิบัติการใช้ตัวอย่างสินค้าหรือการแจกผลิตภัณฑ์ให้ทดลองใช้ ความสำคัญของบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ประสบความสำเร็จในการจำหน่ายโดยมีปัจจัยด้านรูปแบบ ฉลากบนกล่องบรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค การลงทุนรูปทรงสีสันทันความสวยงามสามารถดึงดูดสายตา ใช้งานง่ายมีความปลอดภัยเมื่อใช้งาน ง่ายต่อการจัดเก็บบำรุงรักษา ที่สำคัญการผลิตต้องลงทุนไม่สูง สอดคล้องกับพฤติกรรมมนุษย์ที่มีต่อการใช้ผลิตภัณฑ์ เช่นการหยิบฉวย จับ สัมผัสผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์มีความสำคัญอย่างมากในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าว ดังที่กล่าวมาข้างต้นในประเด็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ และแนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาในกลุ่มเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า ปัญหาของกลุ่มสามารถแบ่งประเด็นปัญหาสำคัญที่เป็นปัจจัยต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ซึ่งปัจจุบันลักษณะเฉพาะตัวกลุ่มเกษตรกรยังคงขาดลักษณะเฉพาะตัว หรือเอกลักษณ์ของสินค้า การพยายามออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีข้อจำกัดด้านความเข้าใจในหลักเกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพ และมาตรฐานในเชิงพาณิชย์ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด หรือผู้บริโภคกลุ่มต่างๆ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในด้านการจำหน่ายอย่างแท้จริง ยังไม่มีศักยภาพทางการตลาดที่จะนำไปสู่เชิงพาณิชย์ การผลิตที่ยังไม่มีการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานอุตสาหกรรม และยังคงไม่มีการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และฉลากบนบรรจุภัณฑ์ข้าว ของกลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์การคัดสรรคหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทยประเภทอาหารกึ่งสำเร็จรูป ประเภทขนมม คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ)2555,หน้า 33 (โดยออกแบบควบคู่กัน ดังนี้

ภาพ 1 แสดงขั้นตอนของกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าว ของกลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ แบ่งขอบเขตของการวิจัย ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าว ได้แก่กลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยคัดเลือกแบบเจาะจงกลุ่มบ้านไร่ไทรทอง หมู่ 5 ตำบลแม่वंก อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ เนื่องจากกลุ่มได้เกียรติบัตรรองชนะเลิศอันดับที่ 2 ศูนย์เรียนรู้ชุมชนดีเด่น ประจำปี 2558 มีสมาชิกภายในกลุ่ม ดังนี้

1. นางบุญทรง ช่วยค้าชู
2. นางสาวภา ไล่ผา
3. นางเป้งลำ ทองเจริญ
4. นางจันทร์เพ็ญ ศรีสุพอ
5. นางบัว ศรีประเทือง
6. นางปราณี สุขจิต
7. นางจันทนา พุทธวงษ์วาลัย

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญคือ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการประเมินผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์และฉลากบนบรรจุภัณฑ์ข้าวโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านละ 1 คน คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหาร
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปรรูปอาหาร

ขอบเขตด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าว

การพัฒนาพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าวในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวโดยใช้วัตถุดิบในชุมชนและความต้องการของกลุ่ม โดยกำหนดขอบเขตการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง การใช้วัตถุดิบข้าวที่มีอยู่ในชุมชนมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น
2. บรรจุภัณฑ์ หมายถึง การออกแบบสัญลักษณ์แผ่นติดลงบนกล่องบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น
3. กลุ่มเกษตรกร หมายถึง กลุ่มเกษตรกรที่พึ่งตนเองมีศูนย์การเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดวิธีการต่อประชาชนทั่วไป ได้แก่

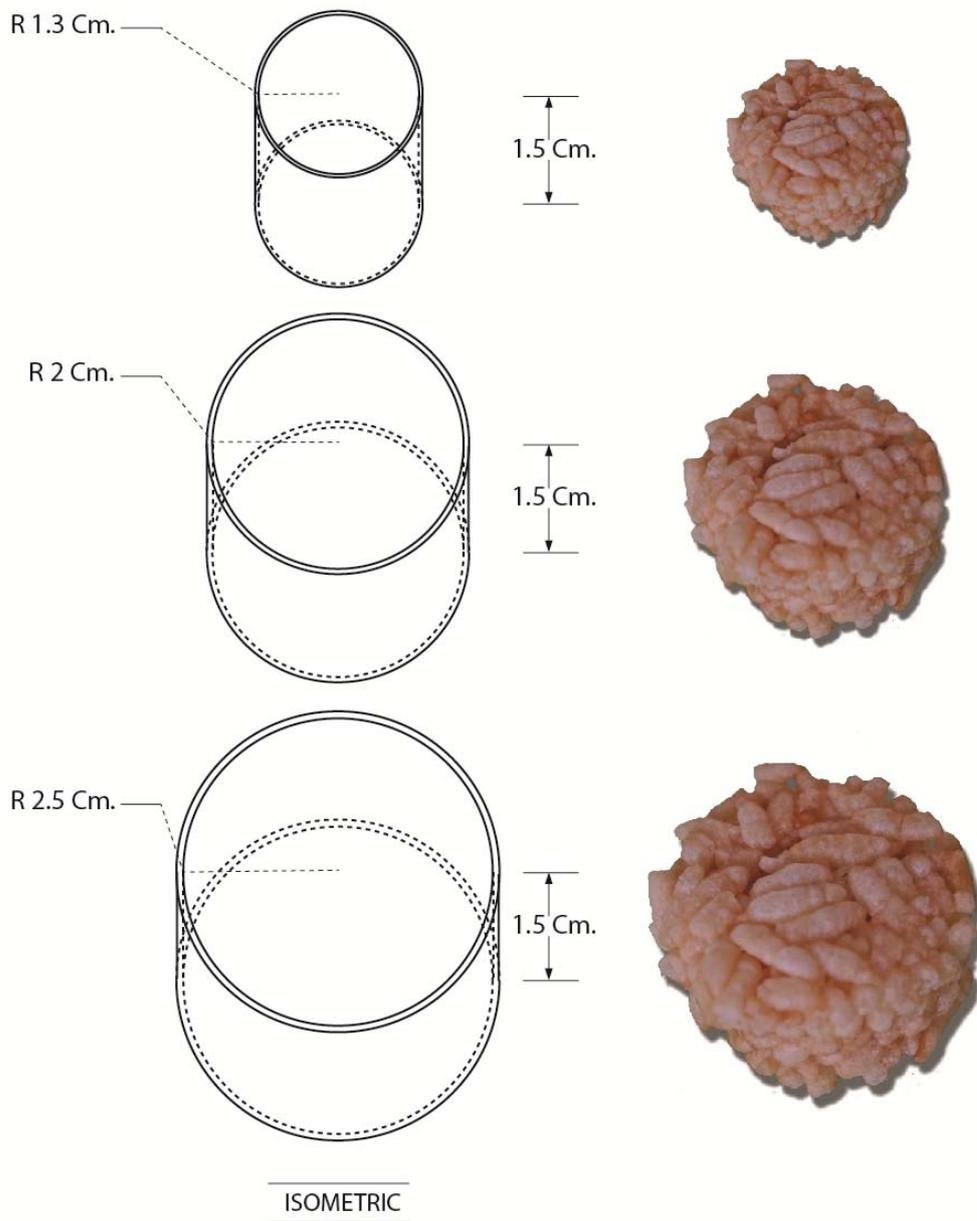
ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงผสมผสาน บ้านไร่ไทรทอง อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าว ของกลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ คือ เครื่องมือแบบสอบถามเพื่อประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์และฉลากบนบรรจุภัณฑ์โดยผู้เชี่ยวชาญ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าว ของกลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์แบ่งเป็นประเด็นสรุปผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น และ สรุปผลการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลกลุ่มบ้านไร่ไทรทอง เนื่องจากกลุ่มเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ข้าวแต่นโดยวิธีการฝึกปฏิบัติทดลองทำข้าวแต่นร่วมกัน ผลการวิจัยพบว่าขนาดที่เหมาะสมแบ่งเป็น แบบพิมพ์ที่ 1. ขนาดเส้นเส้นรัศมี 1.3 เซนติเมตร ความหนา 1.5 เซนติเมตร แบบพิมพ์ที่ 2. ขนาดเส้นรัศมี 2 เซนติเมตร ความหนา 1.5 เซนติเมตรแบบพิมพ์ที่ 3. ขนาดเส้นรัศมี 2.5 เซนติเมตร ความหนา 1.5 เซนติเมตร ดังที่กล่าวมาทั้ง 3 ขนาด มีความเหมาะสมในการทำพิมพ์เนื่องจากผู้บริโภคสามารถรับประทานได้สะดวก ดังภาพตัวอย่างขนาดพิมพ์ข้าวแต่น

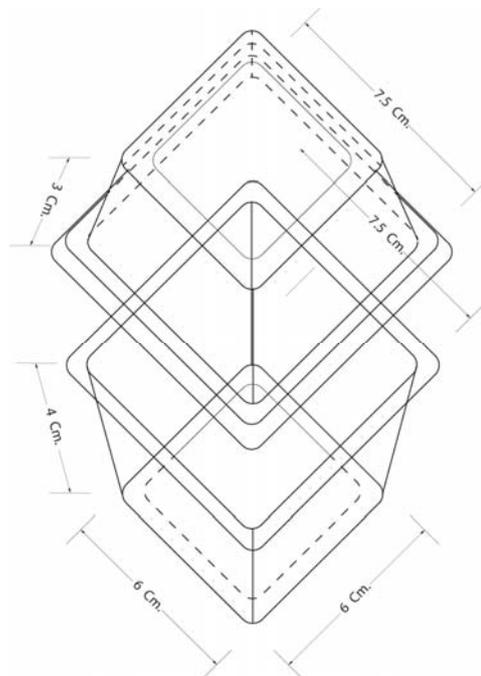
ภาพ 2 ขนาดพิมพ์ข้าวแต่น

ครั้งนี้ผู้วิจัยและกลุ่มชุมชนมีความต้องการนำข้าวที่มีมาแปรรูปเป็น "ผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น" เพื่อการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าในชุมชน เป็นของฝากที่ระลึกสำหรับผู้เข้ามาศึกษาดูงานภายในกลุ่ม ตลอดจนการจำหน่ายในร้านค้าชุมชนหมู่บ้าน ซึ่งกลุ่มบ้านไร่อะโหลก หมู่ 5 ตำบลแม่วงก์ อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ไม่มีประสบการณ์การทำข้าวแต่น จึงทำให้ผู้วิจัยดำเนินการอบรมปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ในขั้นตอนการทำ ดังภาพ

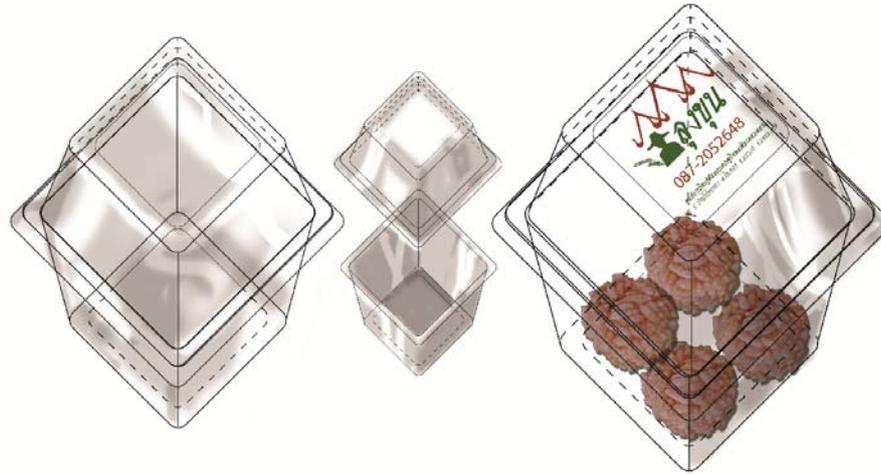

ภาพ 3 กลุ่มบ้านไร่ไทรทอง ฝึกทำข้าวแต่น

ผลที่ได้จากการฝึกปฏิบัติการทำข้าวแต่นโดยผู้วิจัยกระตุ้นผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเริ่มต้นจากการเรียนรู้ตามกระบวนการจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการก่อน หลังจากนั้นกระตุ้นให้กลุ่มชุมชนเกิดความต้องการจะทำผลิตภัณฑ์ข้าวแต่นโดยมีวิธีการของตนเอง โดยคำนึงถึงการนำทรัพยากรข้าวที่มีอยู่มาพัฒนาต่อยอด การที่พัฒนาวิธีการทำโดยกลุ่มของตนเอง การขึ้นรูปทรงข้าวแต่นโดยใช้พิมพ์เพื่อกำหนดขนาดที่เหมาะสมในการรับประทานมากขึ้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าว ของกลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ครั้งนี้ใช้ชื่อและตราสัญลักษณ์ของข้าวแต่น คือ เนื่องจาก "ลุงขุน" เป็นชื่อที่สมาชิกในหมู่บ้าน และผู้อื่นคุ้นเคย คือการทำนาแบบปลอดสารพิษของกลุ่มเกษตรกรที่พึ่งตนเอง มีศูนย์การเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดวิธีการต่อประชาชนทั่วไป ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงผสมผสาน บ้านไร่ไทรทอง อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ดังนั้นจึงใช้ชื่อผลิตภัณฑ์ข้าวแต่นลุงขุน ควบคุมไปกับการพัฒนาขั้นตอนของการทำข้าวแต่น การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ข้าวแต่นในการวิจัยครั้งนี้ใช้กล่องพลาสติกชนิด (MCO01) ซึ่ง (มีจำหน่ายทั่วไปราคาไม่สูงเหมาะกับสภาพการลงทุน โดยเฉลี่ยกล่องละ 2 บาท ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2 บาท เฉลี่ยการลงทุนรวม 4 บาท ก่อกล่องซึ่งการออกแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมกับกลุ่มเริ่มต้นทำผลิตภัณฑ์ มีขนาดดังภาพตัวอย่าง

ภาพ 4 ขนาดกล่องข้าวแต่น

ภาพ 5 บรรจุภัณฑ์ข้าวแต๋นกล่องพลาสติกชนิด)MC001(

สรุปผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์และฉลากบนบรรจุภัณฑ์ข้าวแต๋น ของกลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก จังหวัด นครสวรรค์ ประเมินตราสัญลักษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ จาก 3 รูปแบบ โดยมีแนวที่สื่อถึงเกษตรกรทำนา ดังนี้

ภาพ 6 รูปแบบตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋น กลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ แบบที่ 1

ภาพ 7 รูปแบบตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น กลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ แบบที่ 2

ภาพ 8 รูปแบบตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น กลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ แบบที่ 3

ตาราง 1 ผลการประเมินการออกแบบตราสัญลักษณ์)N=3(

รูปแบบตราสัญลักษณ์	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
แบบที่ 1	4.83	0.30	มากที่สุด
แบบที่ 2	3.75	0.62	ปานกลาง
แบบที่ 3	3.67	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์การออกแบบตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น กลุ่มบ้านไร่ไทรทอง หมู่ 5 ตำบลแม่วงก์ อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าตราสัญลักษณ์รูปแบบที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 มีความเหมาะสมมากที่สุด

ภาพ 9 ผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น กลุ่มบ้านไร่ไทรทอง หมู่ 5 ตำบลแม่วงก์ อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

สรุปผลออกแบบผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น กลุ่มบ้านไร่ไทรทอง หมู่ 5 ตำบลแม่วงก์ อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีความสะดวก ลักษณะของการเลือกใช้วัสดุ รูปแบบ การออกแบบฉลากบนบรรจุภัณฑ์ให้สวยงามขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของเจ้าของสินค้า ต้องใช้ระยะเวลาไม่มากในการลองผิดลองถูก ใช้เงินลงทุนน้อยที่สุด เพิ่มช่องทางในการหารายได้ การออกแบบในครั้งนี้เลือกให้ความสำคัญด้านประโยชน์ใช้สอย ความสะดวกในการหาวัตถุดิบและการลงทุนที่ต่ำ

อภิปรายผล

การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าว ของกลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ การออกแบบตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น ตราสัญลักษณ์มีรูปคนทำนาซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดการออกแบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hudson)2011(ได้กล่าวว่าการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยม มีการเริ่มต้นจากแรงบันดาลใจ เพื่อร่างภาพแนวคิด และผลิตงานที่สมบูรณ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้รูปแบบข้าวแต่นจำนวน 3 ขนาด โดยแบ่งเป็นแบบพิมพ์ที่ 1. ขนาดเส้นเส้นรัศมี 1.3 เซนติเมตร ความหนา 1.5 เซนติเมตร แบบพิมพ์ที่ 2. ขนาดเส้นเส้นรัศมี 2 เซนติเมตร ความหนา 1.5 เซนติเมตรแบบพิมพ์ที่ 3. ขนาดเส้นเส้นรัศมี 2.5 เซนติเมตร ความหนา 1.5 เซนติเมตร ดังที่กล่าวมาขนาดมีความเหมาะสมในการทำพิมพ์ข้าวแต่นเนื่องจากผู้บริโภคสามารถรับประทานได้สะดวก ได้จำนวนรสชาติข้าวแต่นดังนี้ รสชาติข้าวแต่นทอด รสชาติข้าวแต่นโรยน้ำตาล รสชาติข้าวแต่นหั่นหยาบ รสชาติข้าวแต่นหน้าน้ำพริกเผา รสชาติข้าวแต่นผสมธัญพืช และบรรจุภัณฑ์ข้าว กลุ่มเกษตรกร อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ มีความต้องการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ข้าวเป็น ผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น เนื่องจากทางกลุ่มมีความพร้อมในเรื่องวัตถุดิบ อุปกรณ์ระยะเวลาในการทำข้าวแต่น โดยกลุ่มมีปัจจัยหรือเงื่อนไขในการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ซึ่งสามารถแบ่งได้ตามปัจจัย ดังนี้ ต้องเสร็จสิ้นจากการทำอาชีพหลักก่อน ต้องใช้ระยะเวลาไม่มากในการลองผิดลองถูก ใช้เงินลงทุนน้อยที่สุด เพิ่มช่อง

ทางการหารายได้ สมาชิกในกลุ่มต้องเห็นด้วย การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าวแต๋นจำเป็นต้องมีความเป็นไปได้สูงที่จะทำให้ตัวผลิตภัณฑ์และ บรรจุภัณฑ์ประสบความสำเร็จโดยมีปัจจัยด้านรสชาติของข้าวแต๋น รูปแบบ ฉลากบนกล่องบรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค พร้อมทั้งการลงทุนต่ำตามกำลังของชุมชน สอดคล้องกับแนวคิด ด้านการออกแบบของ ชลธิศ ดาราวงษ์ (2558) หน้า 40 (ได้กล่าวว่าคุณสมบัติของตัวผลิตภัณฑ์จำเป็นต้องมี รูปทรง สีสีนความสวยงามที่ดึงดูดสายตา รู้สึกปลอดภัยเมื่อได้สัมผัสและใช้งาน เข้าใจการใช้งานได้ง่าย ง่ายต่อการติดตั้ง จัดการจัดเก็บบำรุงรักษาได้ง่าย ประหยัดต่อการผลิตและนำไปผลิตได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรสนอง วงศ์สิงทอง (2550) หน้า 109 พฤติกรรมมนุษย์ที่มี ได้กล่าวว่า (การออกแบบ สัมผัสผลิตภัณฑ์ จับ เช่นการหยิบฉวย ต่อการใช้ผลิตภัณฑ์บจะต้องให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้กับผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และ บรรจุภัณฑ์ข้าว ของกลุ่มเกษตรกรอำเภอแม่वंก จังหัดนครสวรรค์ การออกแบบตราสัญลักษณ์ ผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋น พบว่ากลุ่มมุ่งเน้นการออกแบบต้องมีความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นเร ขอจิตต์เมตต์)2550 หน้า 59 (ได้กล่าวว่าคุณสมบัติของการเลือกใช้วัสดุ รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้สวยงามขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของเจ้าของสินค้า ต้องใช้ระยะเวลาไม่มากในการลองผิดลองถูก ใช้เงินลงทุนน้อย เพิ่มช่องทางในการหารายได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ David, A. and Pentak (2012) p.12 ได้กล่าวว่าการออกแบบในบางกรณีอาจต้องเลือกให้ความสำคัญด้านประโยชน์ใช้สอย แต่บางกรณีให้ความสำคัญด้านความงาม ในการออกแบบครั้งนี้ให้ความสำคัญในเรื่องความสะดวกในการหาวัตถุดิบและการลงทุนต่ำ

ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาชุมชนควบคู่กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นวิธีการที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยเกิดจากชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มชุมชนที่มีอาชีพ และ สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ในเรื่องเดียวกัน
2. ผลของการพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋นโดยใช้วัตถุดิบภายในชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มชุมชนอื่นที่มีรูปแบบใกล้เคียงกัน
3. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับสภาพของชุมชนภายใต้เงื่อนไขกลุ่มที่เริ่มต้น แปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ควรใช้วิธีการออกแบบฉลากที่ใช้งบประมาณต่ำเพื่อช่วยลดการเสี่ยงต่อภาวะการขาดทุน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานสูงขึ้น เช่น ยกกระดับคุณภาพดาว หรือ มาตรฐานคุณภาพอาหารควบคู่กับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์
2. ผลของการวิจัยควรนำไปพัฒนาต่อยอดโดยเฉพาะการส่งเสริมด้านการตลาดสู่ผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เกิดผลในวงกว้างขึ้น
3. การวิจัยครั้งต่อไปควรนำองค์ความรู้ที่ได้ไปสร้างเป็นธุรกิจชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน
4. การวิจัยครั้งต่อไปนอกเหนือจากเป้าหมายของวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่เน้นเป็นตัวชี้ขึ้นงานสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งคือเครือข่ายของชุมชนและความสัมพันธ์ที่ระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีต่อชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ. (2555).แนวทางและหลักเกณฑ์การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ.2555. กรุงเทพฯ ฯ : บีทีเอสเพรส จำกัด.
- ชลธิศ ดาราวงษ์. (2558). การจัดการผลิตภัณฑ์และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่. กรุงเทพฯ ฯ : ธนาเพรส จำกัด.
- นเร ขอจิตต์เมตต์. (2550). Packaging & Design เสกสรรปั้นแต่งบรรจุภัณฑ์. กรุงเทพฯ ฯ : ฐานบุ๊คส์.
- นิรัช สุดสังข์. (2548). ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์.
- พรสนอง วงศ์สิงทอง. (2550). วิทยาการวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดมศักดิ์ สาริบุตร. (2549). เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์.
- David, A. and Pentak, S. (2012). Design basics. America : Wadsworth, Cengage Learning.
- Jennifer Hudson. (2010). 1000 New Design 2 and where to find them. China : Laurence king.